

Výzkumný program Rozmanitost života a zdraví ekosystémů

Program se zabývá nepostradatelnou rolí biodiverzity na úrovni molekul, genů, druhů, společenstev a ekosystémů. Metodicky propojuje přírodovědné i společenské disciplíny. Výsledky se uplatní v trvale udržitelných systémech ochrany rostlin, v zemědělství, lesnictví, rybářství a dalších oborech. Výstupem budou také teoretické a praktické přístupy k péči o životní prostředí, moderní východiska ochrany přírody a krajiny i další doporučení sledující

udržitelné využívání přírodních zdrojů, zajišťujících kvalitní život. Významnou součástí je i komunikace s veřejností.

● Zahradní kosatce a jejich šlechtění

Kosatce jsou jedny z nejvýznamnějších zahradních trvalek a Průhonická botanická zahrada se jejich šlechtění a ochraně věnuje již od 60. let 20. století. Publikace, kterou připravili kurátorka sbírky kosatců Zuzana Caspers a zahradnický botanik Pavel Sekerka, přináší přehled odrůd zahradních kosatců vyšlechtěných v Československu a ČR od počátku v 50. letech po současnost. Uvádí rozdělení kosatců do zahradnických skupin, jejich charakteristiku a popis nároků na pěstování. Připomíná nejvýznamnější české šlechtitele, kteří se na šlechtění kosatců podíleli. Autoři dále zmiňují Středoevropskou kosatcovou společnost a registraci a hodnocení novinek. Brožura není určena jen pro odborníky, podává přehled oceněných odrůd a popis nejvýznamnějších českých odrůd kosatců a vyzdvihuje podíl Průhonické botanické zahrady na uchování genofondu v rámci Národního programu konzervace genetických zdrojů rostlin a databáze GRIN včetně možnosti sdílení genetických zdrojů.

● Plané druhy pivoňek v zahradní kultuře

Pivoňky patří k nejdéle pěstovaným zahradním rostlinám. Botanická zahrada v Průhoních se jejich pěstování věnuje od 70. let 20. století. V kolekci zahrady jsou kromě zahradních odrůd také plané

druhy pivoňek. Mnohé z nich jsou v přírodě ohrožené, či dokonce kriticky ohrožené. Předkládaná další publikace Pavla Sekerky podává zevrubný přehled planých druhů, které mají využití v zahradní kultuře. Obsahuje jejich popis, rozšíření v přírodě, zahradní formy a podíl planých druhů na šlechtění historických i moderních odrůd. Dále přináší souhrnnou informaci o českých botanických zahradách, jež prezentují a uchovávají sortimenty pivoňek, a stejně jako předchozí publikace připomíná významný podíl Průhonické botanické zahrady na ochraně jejich genofondu v rámci Národního programu konzervace genetických zdrojů rostlin, databáze GRIN a možnost sdílení genetických zdrojů.

Vydalo Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., Praha 2019. Dostupné na www.academia.cz/edice/strategie-av21

Časopis Botanického ústavu Akademie věd ČR

Botanika vstupuje do osmého roku

Časopis Botanika má za cíl seznamovat srozumitelnou formou s výzkumem zaměstnanců ústavu, informovat o zajímavostech z Průhonického parku, který Botanický ústav spravuje, o vzdělávacích akcích apod. V prvním letošním čísle se dozvíte o paleobotanice, jejich pracovních nástrojích a prostřednictvím rozsivek nahlednete do vodního mikrosvětla. Začínáme článkem o pylu v současnosti mediálně nejsledovanější dřeviny – smrku. Na příkladu kvality vod se dozvíte, jak je důležité sledovat dopady změn klimatu na lidské zdraví. V lese s námi odhalíte svět semenáčků bylin, které jsou vystaveny různým vlivům. Pokud takový semenáček vyrostе třeba na horské pasece, hrozí mu mráz nebo úpal. Přečtete si proto o mikroklimatických poměrech lesa a bezlesí, které studujeme dlouhodobě nejen na Šumavě.

O poznání tepleji je v pouštích Arizony, kde si přiblížíme tamní ekosystémy. Jak to vypadá, když se rostlinám pomnoží sady chromozomů, si ukážeme na příkladu našich vzácných endemitů i běžných plevelů. A víte, že v Průhonickém parku najdete jediný u nás známý výskyt houby, která odsud byla popsána jako nová pro vědu? Také letos úspěšně pokračuje spolupráce s Českou botanickou společností, a to i fyzikou péčí o biotop mizejícího koniklece jarního. Zapojte se i vy a staňte se členy ČBS.

Časopis můžete zakoupit v knihkupectvích Academia (49 Kč), nebo předplatit dvě čísla ročně (150 Kč), včetně poštovního a elektronické verze. Lze také objednat na adrese botanika@ibot.cas.cz. Další číslo vyjde na podzim 2020. Těšíme se v redakci Botaniky na vaše reakce.

Více se dozvíte na webové stránce www.ibot.cas.cz/botanika